

A detailed still life illustration of a study desk. In the center, an open book with handwritten text is the focal point. Above it, a scroll is unrolled to show the word "Tarikh" in red cursive. To the left, a lit candle sits in a small metal holder. Below the open book, another scroll is unrolled with the words "Look Ma" written on it. The desk is cluttered with various items: a quill pen, a red pencil, a blue ribbon, and several other closed books with worn covers. The background is a wooden surface, and the overall lighting is warm and focused on the central objects.

Tarikh

Look Ma

EKOLOJİ

❖ Ekoloji, canlıların birbirleri ve çevreleri ile olan ilişkilerini inceleyen ve doğanın korunmasına yönelik çalışmalar yapan bir bilimdir.

FİLOLOJİ

- ❖ Filoloji; dillerin yapısını, tarihsel gelişimini ve birbirleri ile ilişkilerini inceleyen bilim dalı.[1]
- ❖ Eski Yunancada philos (sevgi) ve logos (kelime) sözcüklerinin birleşmesi sonucunda ortaya çıkmıştır ve birebir çevirisi "kelime sevgisi"dir. "Betikbilim" olarak da adlandırılmaktadır.
- ❖ Filoloji; yazılı belgelerin geçerliğini, gerçek olup olmadıklarını araştıran tarihsel bir bilimdir. Filoloji çalışmalarında, üretildikleri dönemlere ait eski metinleri yeniden oluşturmaya çalışılır. Üretildikleri dönemlerin etkileri, kaynakları araştırılır, özgün metinler çözülmeye ve yeniden oluşturulmaya, bu arada taklitlerini saptanmaya ve değerleri ölçülmeye çalışılır. TDK güncel sözlüğünde karşılığı Dil Bilim olarak verilmiştir.
- ❖ Tarihi anıtlarda, alfabelerde kullanılan dilleri çözümlenmede de kullanılır. Daha çok o dilin edebiyat ve kültürle olan ilişkisi üzerinedir. Dünyada var olmuş ve var olan dilleri inceler, diller arasındaki akrabalık bağlarını , sözcük alışverişlerini araştırır.

COĞRAFYA

- ❖ Coğrafya, insanlar ve yer (mekân) ile bunlar arasındaki ilişkiyi neden-sonuç ve dağılış ilkesine bağlı olarak inceleyen bir bilim dalıdır. Yer ve insanlar arasındaki ilişkiler coğrafyanın konusunu oluşturur. Coğrafya sözcüğü Yunanca gaia (yer) ve gráphein (yazmak, betimlemek) sözcüklerinden türemiştir. Türkçesi Yerçizim sözcüğüdür. Zamanımızdan 2200 yıl önce coğrafya terimini ilk kullanan kişi Eratosthenes (M.Ö 276-M.Ö194) olmuştur[1]. Gregg ve Leinhardt (1994), coğrafyayı 4 özellikle karakterize edilen bir disiplin olarak tanımlamaktadırlar.[2]
- ❖ Birincisi bir yere eşsiz bir karakter kazandıran, yeryüzü üzerindeki özelliklerin dağılımıdır (örneğin dağlar, ırmaklar, denizler vb.).
- ❖ İkincisi, bazı şeylerin oldukları yerlerde ve zamanda neden ve nasıl meydana geldiğini anlamaktır (örneğin yanardağlar gibi).
- ❖ Üçüncüsü, meydana gelen olayların, diğer olaylarla ilgisi ve bağlantısıdır (örneğin yağmur ormanlarının tahribi).
- ❖ Sonuncusu, coğrafyanın haritalar ile bilgilerin ve düşüncelerin iletişimini sağlamasıdır.
- ❖ Bu dört özellik birbiri ile çok çeşitli yollardan etkileşim içindedir. Bunlardan ilk üçü coğrafyanın dayanak ilkeleridir. Sonuncusu ise coğrafi araştırmalar sonucu elde edilen bilgilerin söylenişidir.
- ❖ Coğrafyanın bu değişik yönleri arasındaki etkileşim, onu tanımlama amaçlı olarak kesin çizgilerle bölünmesini zorlaştırır. Coğrafi beceriler, yerler , fiziki, beşeri ve çevre coğrafyası biçiminde bir bölümlenme, bunlardan bir veya iki alanın coğrafya eğitiminin çeşitli basamaklarında yer alması; öğrencinin çeşitli alanlar arasındaki ilişkiyi anlamasının engellenmesi şeklinde bir sonuç doğurabilir[2].
- ❖ Coğrafya, bazı yeteneklerin gelişimini ve kavramların anlaşılmasını içerir. Bu kavram ve yetenekler ise fiziki çevre (ortam), beşeri çevre ve bunlar arasındaki ilişki ile ilgilidir.

KRONOLOJİ

❖ Kronoloji, olayların tarihsel sıralanması ile ilgili bilim dalı. TDK Büyük Sözlük, sözcüğün Türkçeye Fransızca'dan (chronologie) girdiğini belirtir ve sözcüğü zaman bilimi, zaman dizini olarak Türkçeye çevirir. Tarih bilimi ile yakından ilgili bu bilim dalı, oluşum süreçlerinin tarihlenmesi ve raporlanması ile uğraşır.

PALEOGRAFİ

❖ Toplumların eskiden kullandıkları yazıları inceler. (Mısır hiyeroglifi, Sümerlerin çivi yazısı, Türklerin Orhun ve Uygur abideleri gibi) Bu bilim dalı tarih öncesi dönemlerin aydınlatılmasında etkili değildir.

ANTROPOLOJİ

- ❖ Antropoloji; insan bilimidir. Antropologlar tüm toplumları, kültürleri, insan kalıntılarını ve fiziksel, biyolojik yapılarını inceler. İnsanın iskelet, kafatası gibi fiziki yapısını araştıran antropoloji, insanlık tarihinin en eski dönemlerinin aydınlatılmasına yardımcı olur.
- ❖ Bu bilim insanı kültürel, toplumsal ve biyolojik çeşitliliği içinde anlamaya; insanlığı başlangıcından beri insanların çeşitli koşullara nasıl uyarlandığını, bu uyarlanma biçimlerinin nasıl gelişip değiştiğini, çeşitli küresel olayların nasıl dönüştüğünü görmeye ve göstermeye çalışır.
- ❖ İki anlamda holistiktir (bütünsel ve inandır): tüm zamanlarda yaşamış olan veya yaşayan tüm insanlara ilişkindir ve insanlığın tüm boyutlarını kapsar. Prensipte, tüm toplumların tüm kurumlarıyla ilgilenir. Antropoloji özellikle kültürel görecelik, bağlamın derinlemesine incelenmesi ve kültürler-arası karşılaştırmalara verdiği önem ile diğer sosyal disiplinlerden ayrılır.
- ❖ Antropoloji yöntembilimsel açıdan çok zengindir ve hem nitel metotları hem de nicel metotları kullanır. Antropoloji disiplinin tarihinde etnografiler önemli bir yer tutmuş ve bir anlamda odağı oluşturmuştur. Bununla birlikte özellikle 20. yüzyılda etnografik çalışmaların ve etnografik ilgi odaklarının farklı antropoloji alt-dallarında farklı eğilimler gösterdiği görülebilir. Örneğin tıbbi antropoloji'de 20. yüzyılın ortalarında çalışma odaklarında küçük topluluklardan, modern Batı toplumlarına doğru bir kayış olmuştur.

DİPLOMATİK

❖ Belgeleri tür (ferman, şeriye sicili, antlaşma metinleri vb.), şekil ve içerik bakımından değerlendiren bilim dalına diplomatik denir.

Belgelerin sahte olup olmadığı, hangi makamdan hangi makama yazıldığı, belgelerin üzerindeki işaretlerin ve şekillerin ne anlama geldiği, kurumlar ve devletler arası yazışma şekilleri, bürokrasi, hukuk, devlet politikası, yönetim anlayışı vb. konularda tarih bilimine yarar sağlar.

ETNOGRAFYA

❖ Etnografya (budun betimi, kavmiyat), kavimleri karşılaştırarak inceleyen, kültür oluşumlarını araştıran ırk bilimi. Yunanca ethnos ile graphein kelimelerinin birleşmesinden meydana gelmiştir. ınsanın toplumsal varlığını niteliksel ve niceliksel olarak inceler. Bu incelemeleri alan çalışmasına göre gerçekleştirir. Btnlk bir yöntem tercih eder. Bu yönteme göre insan-toplum ilişkisi birbirinden ayrı ögeler olarak anlaşılamaz. Geleneęi gezi yazıları ve sömürgecilik dönemi raporlarına da dayanmaktadır.

ARKEOLOJİ

❖ Arkeoloji kazı birimidir.Özellikle yazılı kaynakların olmadığı dönemlerin aydınlatılması açısından önemlidir.Arkeoloji,yalnızca torak altındaki buluntuları konu edinen bir bilim dalı değildir.Günümüzde denizaltında yapılan araştırmalar sonucunda da eski uygarlıklar ile ilgili birçok tarihi buluntular elde edilebilmektedir.Günümüzdede denizaltı arkeolojisi sayesinde ticaret,sanat,ekonomi,kültür ve ulaşım gibi birçok konuda bilgilere ulaşmak mümkündür.

SOSYOLOJİ

❖ Sosyoloji, genel olarak toplumu inceleyen bilim dalıdır. Toplumsal olayları bağılı olduğu genel kuralları, toplumların oluşturdukları kurum ve kuruluşları insan ve toplum yaşamına etkilerini inceleyerek tarih bilimine yardımcı olur.

KİMYA

❖ Ele geçen eserlerin hangi döneme ait olduğunun belirlenmesinde kimya bilimi tarihe yardımcı olur. Kimyada kullanılan "KARBON 14" metodu ile tarihi buluntuların yapılarını inceleyerek ait oldukları dönem belirlenmeye çalışılır. Aynı zamanda belgelerin ya da bulguların kimyasal özellikleri inceleyerek orijinal olup olmadıkları hakkında değerlendirmelerde bulunur.

NÜMİZMATİK

❖ Nümizmatik, eski paraları inceler.Bu paraların ait oldukları medeniyetlerle ilgili bilgi edinilmesinde tarih bilimine yardımcı olur.Para üzerinde yer alan bazı yazılar, devlet, hükümdar, devletin mali gücü gibi konularda tarihçiye önemli ipucu verebilir.

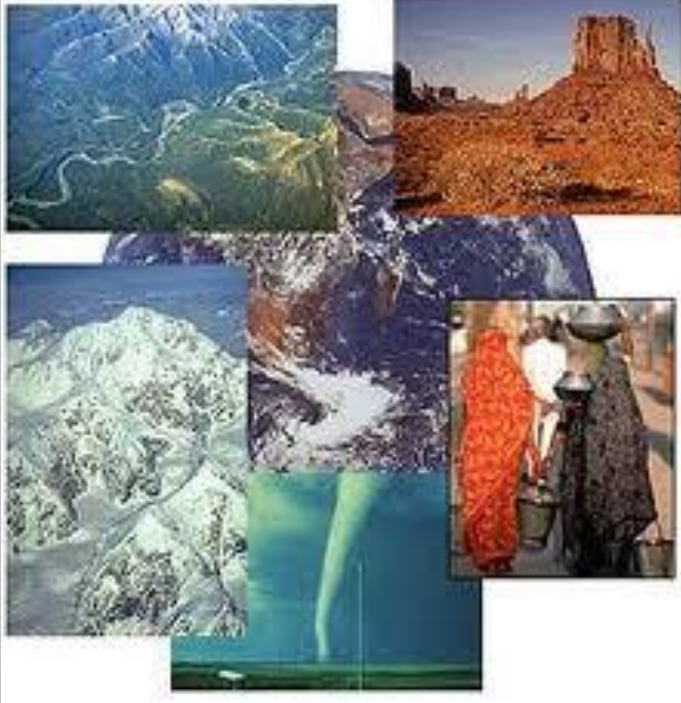
İSTATİSTİK

❖ İstatistik belirli bir amaç için veri toplama, tablo ve grafiklerle özetleme, sonuçları yorumlama özellikleri arasındaki ilişkiyi araştırma, çeşitli konularda geleceğe ilişkin tahmin yapma ilkelerini kapsayan bir bilimdir.

ANTROPOLOJİ

COĞRAFYA

EPIGRAFI

KİMYA

DIPLOMATİK

ETNOGRAFYA

PALEOGRAFI

KRONOLOJİ

KRONOLOJİ

1908 II.Meşrutiyet

1909 31 Mart Olayı

1911 Trablusgarp Savaşı

1912 Uşi Antlaşması

1912 Balkan Savaşlarının başlaması

1913 Londra Antlaşması

1913 Bükreş, İstanbul, Atina

1914 İstanbul Antlaşması